

Head uut algavat kooliaastat!

Tallinna Kesklinna
Valitsus



www.tallinn.ee/kesklinn • 19. august 2020

Kesklinna Sõnumid



Korraldatud jäätmevedu hõlmab sügisest kogu linnaosa

Alates oktoobrist läheb terve Kesklinn korraldatud jäätmeveole. Elanikud, korteriühistud ja ettevõtjad, kel tekivad jäätmed, peavad septembri jooksul sõlmima jäätmeveolepingu AS-iga Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus.

Seni oli vaba turu tingimustes võimalik valida mitme jäätmevedaja vahel ja linnal polnud mõju hinnakujundusele ega ülevaadet jäätmeveoga hõlmatuses. Nüüd on linn leidnud hankega parima pakkuja ja ettevõtlusamet sõlminud Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskusega (TJT) lepingu viieks aastaks. Sellega koos on kehtestatud hinnad, mida saab muuta vaid omavalitsuse nõusolekul.

Jäätmeveolepingut saab sõlmida alates 1. septembrist.

Selleks on kolm võimalust:

- ✓ iseteeninduskeskkonnas <https://tallinnavedu.ee/calculator/>
- ✓ TJT kontoris Suur-Sõjamäe 29a
- ✓ Kesklinna valitsuses Nunne 18 esmaspäeviti kl 14–17

TJT juht Kertu Tiitso rõhutab eesmärgi hakata 1. oktoobrist osutama nüüdisaegset teenust. Ennekõike tähendab see võimalust koguda ja ära anda oma jäätmed liikide kaupa ning tänu sellele hoida keskkonda. Ettevõtte on hankinud uued autod, et liigiti sorteeritud prügi oleks mugavam ära vedada.

„Kuna meie ettevõtte on ka jäätmete käitleja, siis on prügi sorteerimine selle tekkemajas ka meie huvides. Esmalt on see aga kasulik igale elanikule ja ettevõtjale, sest liigiti kogutud prügi äraandmine on soodsam. Teiseks sorteerib jäätmeid kogu arenenud maailm ja Euroopa roheliseks pealinnaks pürgides ei saa ka Tallinnas teisiti,“ märgib Tiitso.

Kolm prügikonteinerit

TJT pakub rentida või osta vastava kleebisega tähistatud konteinereid kolme liiki prügi jaoks: biolagunevatele jäätmetele, paberile-kartongile ja segaolmejäätmetele, lisaks klaasi-jäätmetele. Eraldi saab tellida suurjäätmete ja puulehtede äravedu. Kui konteinerisse on pandud mittesobivaid jäätmeid, siis jäetakse mahuti tühendamata ja antakse kliendile sellest järgmisel päeval teada, maksta tuleb aga siiski pool hinnast. Viimane aeg on hakata prügi sorteerimist harjutama, sest Tiitso sõnul näeb uus jäätmeseaduse eelnõu ette hiljemalt 31. detsembriks 2023 korraldada igal kinnistul biojäätmete eraldi kogumine ja/või kompostimine.

Kui TJT teenindab juba praeguseks Kesklinnas suuremat osa klientidest (ca 2500), siis vanalinn lisandub sügisest uue piirkonnana. Sestap tuleb kõigil vanalinna elanikel (korteriühistutel) ja ettevõtjatel **sõlmida septembri jooksul uus** jäätmeveoleping.

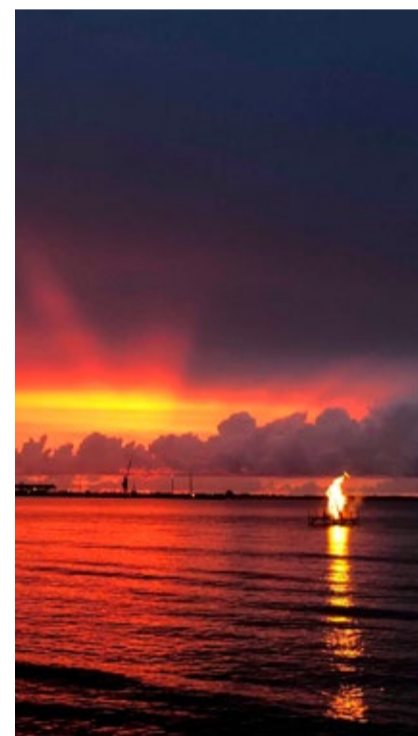
Ülejäänud Kesklinna kliendid, kel juba on leping TJT-ga, ei pea uut sõlmima, aga soovi korral saab seda teha. Senised linnaosa antud vabastused ja konteinerite ühiskasutused alates 1. oktoobrist enam ei kehti, vaja on esitada uus taotlus Kesklinna valitsusele.

Lisainfot jagab AS Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus kodulehel www.tjt.ee, telefonil 609 6410 või e-postiga info@tallinnavedu.ee.

Muinastuli Inglirannas

29. augustil, muinastulede öö hakul, süütame Inglirannas Russalka mälestusmärgi kõrval (Reidi tee promenaadi ääres) muinastule otse meres.

Suveõhtu õdusat õhustikku loob akustilise kontserdiga Vaiko Eplik. Üritus algab päikeseloojangul kell 20. Võtke piknikukorviga head-paraemat kaasa ja tulge nautima imelist vaadet muinastuledele ja õhtusele linnale!



TALLINNA KESKLINNAS ELAB 63 387 INIMEST.

Viimase kahe kuu jooksul suurenes Kesklinna elanike arv 154 võrra, sellest juulis 93. Aasta algusest on lisandunud Kesklinna 684 elanikku – linnaosadest enim. Tallinna rahvaarv tervikuna on tänava kasvanud 1562 võrra ja augusti alguses elas pealinnas kokku 445 494 inimest.

Allikas: rahvastikuregister, 1. august 2020



Loe lk 2 Roosikrantsi tänavast



Loe lk 5 Keskkonna heaks



Loe lk 7 Ajaloost



Loe lk 11 First time in English!

Kesklinna Sõnumite järgmine number ilmub **16. septembril**.

Väljaandja:

Tallinna Kesklinna Valitsus
tel: 645 7229

e-post:

kesklinnasonumid@tallinnlvee
Trükki toimetanud: OÜ Rkontor

TÄHTSAD TEEMAD

Mis on uus septembrikuus?

Augustis meenub ikka see rida Olivia Saare lasteluuletusest: „Kõik, kõik on uus septembrikuus”. Sest kohe on algamas uus kooliaasta, teatrites uus hooaeg, paljud asutused lähevad üle uuele, sügisrežiimile jne. Muidugi tähendab see paljuski igasügisese rutiini kordumist, aga sel aastal erineb ka sügis mõneti varasematest – kasvõi jätkuva koroonaohu tõttu.

Ka meile Kesklinna toob saabuv sügis mõndagi uut. Näiteks läheme tervenisti üle korraldatud jäätmeevole ja prügi sorteerimisele liikide kaupa. Sellest saate lähemalt lugeda tänase lehe avaloost. Kuid uus on samuti siinses ajalehes olev ingliskeelne lehekülg. Suvest alustasime koostöös siseministeeriumiga projekti uussisserändajate informeerimiseks ja kaasamiseks. Just selle projekti raames hakkame kord kuus ilmuvast linnaosaalehes peale eesti- ja venekeelse teabe avaldama ingliskeelset.

Loodetavasti aitab uusasukatel meie linnas kergemini kohaneda ja siin toimuvast osa saada ingliskeelne Facebooki grupp, mille lõime juba eelmisel aastal. Kel kodune keel on inglise keel või kes suhtlevad Tallinnas selles keeles, on oodatud liituma FB-grupiga „Tallinn City Centre for Expats”. Kesklinna valitsuses on tööle asunud projektijuht, kes tegeleb spetsiaalselt uusimmigratsiooni teemaga.

Kindlasti on nüüd paljudel tekkinud küsimus, miks pidasime vajalikuks niisugust projekti alustada. Kellelegi pole uudis, et Tallinn on paljurahvuseline linn. Kesklinnas kogeme seda eriti ja seda nii igapäevases suhtluses kui ka statistikat vaadates.

Meie linnaosas elab praegu üle 63 300 inimese. Neist on 73% eestlased, 19% venelased, ligi 2% on nii ukrainlasi kui ka soomlasi ning umbes 4% neid, kes arvatavasti kasutavad suhtlemiseks inglise keelt. Ja statistika näitab, et nende elanike osakaal meie linnaosas üha kasvab. Kesklinna rahvastikuregistri ja elukoha registreerimise andmed näitavad, et ainuüksi 2019. aastal registreeris end siin umbes 2000 Euroopa Liidu kodanikke ja elamisloaga isikut. Osa neist on tudengid, aga paljud siia koos pere liikmetega tööle tulnud, võimalik, et püsivalt elama asunud.

Nad on meie igapäevased naabrid, töö- või mängukaaslased. Soovime, et nad tunneksid end siin koduselt!

Anu Aus

Kesklinna vanema kohusetäitja



Harjumäel tuleb taas ühislaulmine

Taasiseseisvumispäeva hilisõhtul on Harjumäel traditsiooniliselt kavas laulda üheskoos Eesti Vabariigi hünni ja samuti laulva revolutsiooni aegseid lemmiklaule.

„Juba mitu aastat oleme meie riigi iseseisvuse taastamise aastapäeva tähistanud 20. augustil Tallinna samanimelisel väljakul ühislaulmisega. See algab hümniga kell 23.03 – see tähendab täpselt samal ajal, kui ülemnõukogu kuulutas 1991. aastal Eesti Vabariigi taas iseseisvaks. Pärast hünni laulame koos Raekooriga veel mõned tolaegsed armastatud laulud,” selgitas Kesklinna vanema kohusetäitja Anu Aus.

Kõik Tallinna Raekooriga kaasa laulda soovijad



on oodatud mõni minut enne kella 23 Harjumäele 20. Augusti väljakule. Pärast riigihünni on võimalus laulda ammuseid ja paljude lemmikuid „Mu isamaa on minu arm”, „Ärkamise aeg” ja „Ta lendab mesipuu poole”.

Eelmisel aastal kogunes taasiseseisvumispäeva hilisõhtul Vabadussõja võidusamba juurde Eesti hünni ühislaulmisele mitusada inimest.

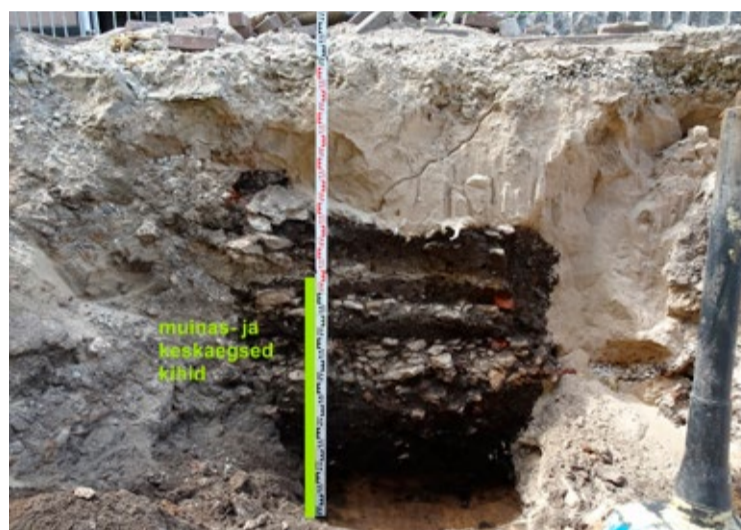
Roosikrantsi tänavast saab arheoloogide töömaa

Ehitustööd juunis alustades tulid Roosikrantsi tänava alt välja väärtuslikud leiud, mistõttu tänava remont seiskus ja ees seisavad arheoloogilised uuringud.

Kohe vee- ja kanalisatsioonitrassi kaevetööde alguses tuli Vabaduse väljaku poolses Roosikrantsi tänava otsas välja väga vana kultuurikiht. „Selle väärtusliku leiu tõttu peatasime ajutiselt ehitustööd ja alustasime hanke menetlust arheoloogiliste uuringute teostamiseks. Nendega on plaanis alustada septembrikuust ja lõpetada tööd hiljemalt novembris. Tänavataastusremont hakkab toimuma esimesel võimalusel ja etapist läbiuuritud teelõikude kaupa,” selgitas abilinnapea Kalle Klandorf.

Linnaplaneerimise ameti arheoloog Ragnar Nurk selgitas, et kultuurikihi vanim osa loodusliku liiva peal on keraamikaleidude järgi dateeritav varasess raua-aega (u 500 eKr – 100 pKr). Mitte vähem oluline pole ka keskaja alguse (13. saj) asustuskihid. Praeguse Roosikrantsi tänava varasemaks eelkäijaks oli Harju väravasse suundunud maantee, mida esindavad kaks sillutise kihti – esmasel hinnangul 14. ja 16. sajandist.

Sügisel tehakse tänaval lõiguti arheoloogilised kaevetööd: projekteeritud tehnovõrkude ja sõidutee aluskihide käsitsi läbikaevamine ja



muinasaegse kultuurikihi sõelmine. Arheoloogiliste uuringute ja kaevetööde ala eeldatav maht ca 4700 m³. Uuringute alustamiseni kehtib Roosikrantsi tänaval ajutine liikluskorraldus. Peatumine ja parkimine on lubatud vaid paarisnumbritega kinnistute poolset teeserval. Kinnistutele pääseb ainult Pärnu maantee poolt, sest tänava teine ots on suletud.

Arheoloogiliste uuringute kiirusest ja ilmastikuoludest olenevalt võib tänava taastusremondi lõpetamine lükkuda tuleva kevade lõppu.



Kadrionus toimub neljas kirjandusfestival

Kirjandustänav festival on laupäeval, 5. septembril algusega kell 12 Lydia Koidula tänaval.

Koos festivaliga avatakse siiski avalik lugemisnurk Koidula ja Faehmanni tänava ristmiku kõrval. Tallinna kirjanduskeskuse, Kadrionu seltsi ja Kesklinna valitsuse koostöös küpsenud idee

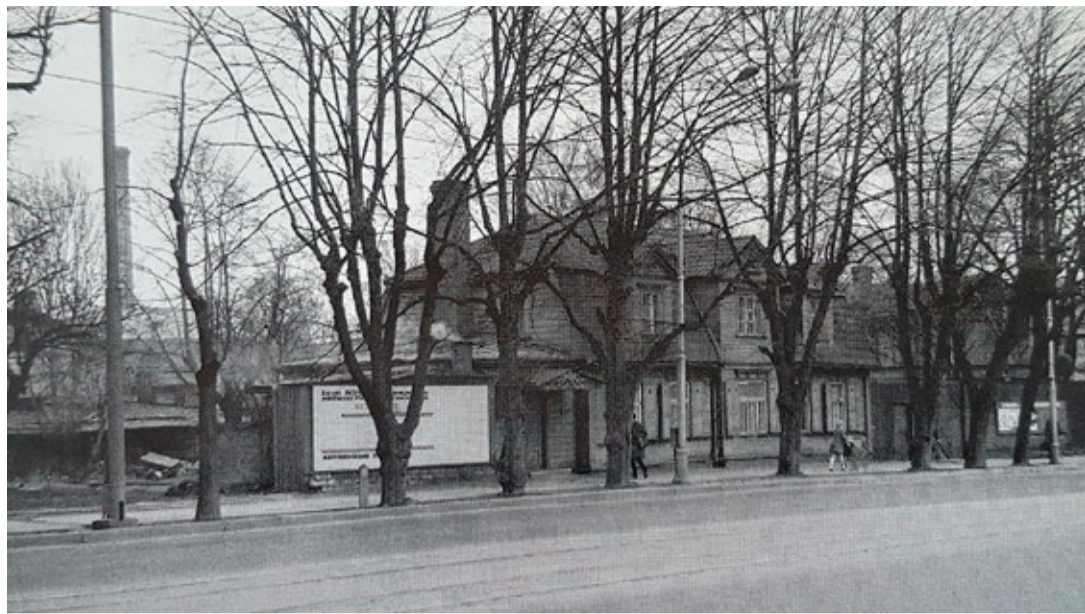
põhjal kavandasi paviljoni arhitektid Jaan Tiidemann ja Jarmo Vaik. Esimest korda tutvustati Koidula lugemisnurga eskiisi läinud aasta Kirjandustänav festivalil. Paviljon on raamatute lugemiseks ja jagamiseks avatud kõigile.

Koidula tänav on kirjanduse

ja kirjanikega erilisel seotud. Tänav ühes otsas asub Tammsaare muuseum, teises Vilde muuseum ja keskaegses elab eesti kirjanikele ehitatud kortermajas mitu armastatud kirjanikku. Tänaval toimuv festival toob peale kirjandusrahva kokku kohaliku kogukonna, kes lööb kaasa nii prog-

rammis kui ka hoovikohvikutega.

2020 on mitme endisaegse kirjamehe juubeliaasta: Jaan Krossi ja Kalju Lepiku sünnist möödub 100 aastat, Eduard Vildel 155, Johannes Aavikul 140, Henrik Visnapuul 130, Vaino Vahingul 80. Festivali kavas on neil oma osa.



Postimaja ehitati Narva mnt 1 puithoone asemele, mille kohta Aare Olander märgib raamatus „Kadunud vaated”, et 1970. aasta paiku tehtud pildi ajal oli sajandivanune maja veel kasutusel lasteaiana. Vana foto on säilitatud ajaloomuuseumis.



Olümpia tegi Tallinnast suurlinna

Tallinn on aegade jooksul üle elanud mitu suurt ehitusbuumi. Viimane algas pärast iseseisvuse taastamist ja kestab tänini, kuid enne seda ja ühtlasi kogu nõukaaja viimaseks jäi olümpiamängudele eelneva tormiline linnaarendus.

See sai alguse juba 1970-ndate keskel, kui Moskva oli valitud 1980. aasta olümpialinnaks ja Tallinn koos sellega purjeregati võõrustajaks. Kohe moodustati vabariiklik organiseerimiskomitee – suunama ja kontrollima tegevusi kõikvõimalikes eluvaldkondades. Komitee eesotsas oli ENSV ministrite nõukogu aseesimees Arnold Green, tema asetäitja aga Tallinna linna TSN täitevkomitee esimees (praeguses mõistes linnaape) Ivar Kallion.

Orgkomitee alla moodustati omakorda 14 komisjoni, mille tegevusväli ulatus ehitustest meditsiinini, kultuuriprogrammist kuni julgeolekuni.

Esinduslikus 33-liikmelises orgkomitees allusid Greenile mitu ministrit, plaanikomitee ja partei keskkomitee tippjuhid ning Tallinna peaarhitekt Dmitri Bruns. Just viimane oskas olümpiaks avatud Moskva rahakraanid panna Tallinna hoogsa arendamise teenistusse. Seejuures ei seostunud kaugeltki kõik uusehitised olümpiaga.

1977. aastast pärineb ja kannab märget „Ametialaseks kasutamiseks” Tallinna täitevkomitee „Informatsiooniline materjal Tallinna linna ettevalmistamise kohta Moskva

olümpiamängude purjeregati”. Dokument sisaldab kroonikat alates 14. septembrist 1971, kui NSVL olümpiakomitee vaatas läbi Moskva olümpialinnaks esitamise ettepaneku. 24. septembril 1971 võttis Tallinna täitevkomitee vastu otsuse taotleda 1980. aasta olümpia purjeregati võõrustajate korraldamist.

Edasi loetleb kroonika aastate kaupa ja kuupäevalise täpsusega nii Tallinna küllastanud tähtsaid isikuid idast ja läänest kui ka ettevalmistustööd olümpiaks. 17. detsembril 1974 kuulati linna täitevkomitees ära peaarhitekt Bruns ettekanne olümpiaks valmistumise plaanist ja kaks nädalat hiljem moodustati spetsiaalne osakond. Juunist septembrini toi-

mus olümpiasuveniiride konkurss (mille tulemusena valiti välja Vigi). Jne.

Pardipojast sai luik

Veel 45–50 aastat tagasi seisis südalinna suuresti puithooneid, ainus kõrghoone oli 1972 valminud Viru hotell. Kesklinn oli tihedalt täis tööstusettevõtteid: Narva maanteed palistasid suured tehasehooned Vihur, Punane RET ja Eesti Kaabel, Tartu maanteel asusid Marat ja Leek, kaubamaja taga Linda, Rotermanni kvartalis toodeti jahu, leiba ja muudki.

Kroonika teatab, et aprillis 1975 tehti algust uue teletorni ehitamisega. Kohe 1976. aasta alguspäevil hakati rajama kaldakindlustusi Tallinna lahele ja sadama jahtklubi, 25. mail

„alustati töid 800-kohalise hotelli ehitamisel” ning 16. juunil „spordikompleksi rajamisel Piritale”.

18. septembril 1976 peeti „esimene purjeregati keskuse olümpiaobjektide ehitamise laupäevak”. „Osavõtjaid oli 35 – H. Pöögelmanni nim. tehastest ja RET-ist.” Hiljem oli laupäevakuid ja muid hoogtoõuritisi teatavasti ridamisi.

Kroonika annab teada sedagi, et „algas universaalse etendus- ja spordisaali ehitamine” ning 4. novembril paigaldati nurgakivi peapostkontori ehitusel. Valmides said need rajatised nimeks vastavalt V. I. Lenini nimeline kultuuri- ja spordipalee, mida hiljem hakati nimetama linnahalliks, ning Postimaja. Viimasest on küll

nüüdseks saanud lihtsalt üks paljudest ärimajadest.

Seega võib öelda, et 1980. aastal toimunud Moskva olümpiamängude tähendus Tallinnale oli vähemalt kaheti oluline. Sündmus kandis Tallinna maailma spordiajalukku kui olümpiaregati võõrustaja. Lisaks muutis see tundmatusest kesklinna ja Piritale ilmet. Olümpia jaoks ja seda sündmust linna arengu huvides oskuslikult ära kasutades ehitati Tallinnas üle poole saja uue rajatis: peale eelnimetatute näiteks lennujaama uus terminal, lai tee Piritale, kvartalite kaupa renoveeriti vanalinna maju jne. Kõige sellela oleks Tallinna praegu isegi raske ette kujutada.

Vanim kesklinlane tähistas 105. sünnipäeva

Kesklinna vanim elanik Erna Asu sai 13. augustil 105-aastaseks.

Juubilarile andis tema kodu üle lillekimbu ja õnnesoovid Kesklinna vanema kohusetäitja Anu Aus. „Nii kõrges eas inimesele tahaks ennekõike soovida, et tervis muret ei teeks ning lubaks tunda rõõmu igast päevast ja kõigist oma lähedastest,” ütles ta lisaks õnnesoovile. „Meie linna-

osas on juba aastaid olnud nii, et kõige eakamal elanikul on vanust tublisti üle saja aasta. Selliste auväärses eas inimestega kohtumine on alati väga liigutav ja õpetlik. Proua Asu võiks olla kõigile eeskujuks oma optimistliku ellusuhetumisega.”

Erna Asu sündis 1915 Narva-Jõesuus, aga suurem osa tema elust on möödunud Tallinnas. Siin töötas ta aastaid juuksurina.

Oma tervise üle juubilar ei kurda, vaid liikuda on viimastel aastatel raske.

13. augustil jõudis kõrgesse ikka teinegi Kesklinna elanik: Erika-Lydia Ande sai 100-aastaseks. Praegu elab Kesklinnas seitse inimest, kel on täitunud sada või enam eluaastat. Seni vanim kesklinlane Leo Ginovker saanuks nädala pärast 106-aastaseks, kuid on kahjuks lahkunud.



KESKLINNA LASTEETENDUSED

23.08 11.00 "Salasoo" Koidu pargis

30.08 11.00 "Pätuke" Lembitu pargis

Sissepääs on tasuta!

Kesklinn

Eakate ülikool jätkab uut moodi

Kesklinna senioride ülikool alustab septembris juba kaheksandat hooaega, kuid tänavu tehakse mõndagi varasemast erinevalt.

Eelnenud aastatel on eakaid huvitavad loengud toonud Hopneri maja suure saali puupüsti täis. Algaval hooajal tuleb aga osalejaid hajutada ja seetõttu muudetakse tavapärasest tegevusvormi. Kohtade arv loengutel on edaspidi piiratud ja saali pääsemiseks peab eelregistreerima. Reegleid ja riskirühma silmas pidades saab loengule lubada korraga 60 huvilist. Oodatud on Kesklinna elanikud alates 60. eluaastast.

Varasemast erinev on seegi, et loengud on üle nädala kolmapäeviti. Esimene kokkusaamine on 9. septembril. Eestikeelse loengu algus on endiselt kell 12 ja sinna saab registreerida nele@hopnerimaja.eu või telefonil 641 0022. Venekeelse loengud algavad kell 14 ja nendes saab end kirja panna roman.ljagu@hopnerimaja.eu või telefonil 641 4207.

Avaloengus räägib eestikeelsetele huvilistele lavastaja ja teatritegelane Arne Mikk legendaarset lauljast Georg Otsast. Venekeelses rühmas on loeng „Koroonaviirus Eestis ja maailmas”, lektor terviseameti kriisistaabi meditsiinijuht Arkadi Popov.

Senioride ülikooli tegevus on loengute, vestluste ja külastuste vormis. Jutuks võetakse ühiskonnas aktuaalsed, silmaringi laiendavad teemad eakate vajadustest lähtudes. Valdkonnad hõlmavad kultuuri, tervist, psühholoogiat, ajalugu ja riigiteadusi. Loengupidajad on tunnustatud lektorid, osa neist populaarsed juba mitme hooaja kuulajate seas. Edaspidi on kavas alustada ka veebiloenguid.

Elukestva õppe eesmärgi järgides on loengukava kokku pannud Hopneri maja programmitjuhid Nele Talussaar ja Roman Ljagu. Infot loengute kohta saab kodulehelt hopnerimaja.eu. Kesklinna eakad huvilised on oodatud!

LINNAELU



Russalka ristmiku kiiruskaamerad pandi tööle

Alates augustist rakendatakse tööle kiirus- ja keelava foritule rikkumisi fikseerivad automaatsed liiklusjärelevalve lisakaamerad. Reidi teel fikseeriti ainuüksi esimese 24 töötundi jooksul ligemale 2000 rikkumist.

Selle suve rasked liiklusõnnetused tõestavad vajadust suurendada liiklusjärelevalvet ka linnas. Liiklusreeglid ei ole kehtestatud kellegi kiusamiseks, vaid meie vara, tervise ja elu hoidmiseks. Juhid, kes täidavad liiklusreegleid, ei pea automaatsete liiklusjäreleval-

ve seadmete pärast muretsema.

Kaamerad võimaldavad fikseerida liiklusrikkumisi kõigil sõiduradadel nii sõiduki eest- kui ka tagantvaates. Linn ei avalda informatsiooni, kus kiiruskaamerad trahve juba väljastavad ning kus veel väljastama hakkavad, sest juhid peavad liiklusreegleid täitma kõikjal ja alati.

Töö liiklusohutuse suurendamiseks on Tallinna prioriteet. Oleme olnud kontaktis ka politseiga, kes on linnas võtnud senisest enam kasu-

tusele mobiilseid automaatseid kiiruskaamerasid. Nende asukohta muudetakse päeva jooksul korduvalt.



Andrei Novikov
abilinnapea

Linn toetab tänavu korteriühistuid ligi miljoni euroga

Korteriühistute tegevus määrab suuresti linna näo – selle, kui atraktiivse, ohutu või kodusena nii elanikud kui ka külalised linna tajuvad. 2020. aastal panustame korteriühistutesse mitmesuguste toetuste kaudu kokku ligi miljon eurot.

Tallinn pakub korteriühistutele nii rahalist toetust hoonete renoveerimiseks ja hoovialade korrastamiseks kui ka seminarides osalemise võimalust. Hoovide korrastamiseks saab ühistu toetust taotleda kahe meetme kaudu. Suuremahulisi tegevusi hooviala turvalisemaks, atraktiivsemaks ja funktsionaalsemaks muutmisel rahastame kuni 16 000 euroga. Näiteks saab toetust parkimisala, prügi- ja konteinerite platsi rajamiseks, istumisala ehitamiseks, abihoone lammutamiseks ja uue ehitamiseks, tee remondiks. Uuendusena hakkab linn toetama ka ratta- ja elektri- ja elektrijalgrataste laadimisvõimaluste paigaldamist. Sel aastal on toetussumma juba jagatud, kuid järgmisel aastal plaanime meetmega jätkata.

Kõiki teisi toetusi saavad korteriühistud taotleda aasta ringi kuni eelarve ammendumiseni. Rohelise õue väike-toetuse (kuni 600 eurot) abil saab haljastada korterelamu

ümbrust, osta betoonvaase ja ampleid taimedele, istutada lilli või hekki, teha puude hooldusloikust või rajada muru.

Tallinn toetab ka korterelamu energiatõhususe ja ohutusega seotud tegevusi. Mahukaim on „Fassaadid korda” – korterelamu fassaadi, katuse või tehnosüsteemide ümberehitustööde kaasrahastamiseks. Toetuse suurus on kuni 10% ehitustööde maksumusest, maksimaalselt 20 000 eurot. Lisaks on võimalik taotleda kuni 3000 eurot renoveerimise käigus seinamaalingu loomiseks, kui kavandi on kooskõlastanud linnakujunduskomisjon.

Rõdude ja varikatuste auditi toetus aitab katta kulud, et palgata spetsialist enne 1993. aastat ehitatud elamu seisukorda hindama. Panustades ohutusse, alustame sel aastal uue toetusena auditi jätkutegevusega. Seeläbi saab katta kuni 10% auditi järel vajalike ehitustööde maksumusest, kuid maksimaalselt 10 000 eurot. Teine uus toetus on tuleohutustoetus – rahalist abi võib küsida hoone tule-tõkkeseksioonide moodustamiseks.

Linn aitab ka nõuga

Linnaosavalitsustel on õigus anda olemasolev parkimisra-

jatis, mis piirneb korterelamu kinnistuga, ühistule tasuta kasutusse tavapäraselt viieks aastaks. Siinjuures on tingimus, et sellega ei rikuta naaberkiinnistute huve. Kui ühistu on omavahendite arvelt ehitanud linna maale ehitusprojekti alusel parkimisala, siis on tal võimalik taotleda see enda kasutusse. Linna maale parkimiseks tuleb pöörduda linnaosavalitsusse. Isiklik kasutusõigus seatakse tasuta 15 aastaks. Ühistu peab hooldama ja tagama parkimisrajatise heakorra Tallinna heakorra eeskirja kohaselt.

Eelmise aasta oktoobris alustas tegevust Tallinna korteriühistute teabekeskus. Sealt saavad probleemide lahendamiseks tasuta nõu ja abi nii ühistujuhid kui ka kõik teised korteriomanikud. Teabekeskus tegeleb nõustamisega, lepitamisega, arenguseminaride ja koolituste korraldamisega, toetuste jagamisega ja linnaametite vahelise koordineeriva tegevusega. Keskustegevusega saadud info ja halduspraktika põhjal võib linn edaspidi esitada vajaduspõhiseid ettepanekuid korteriomanike ja korteriühistuseaduse täiendamiseks.

Linnaosavalitsuse teenindussuunalis (Vabaduse väljak 7) saavad ühistujuhid ja korteriomanikud tasuta nõu ning

tarvidusel lepitusteenu või saadetakse abivajaja spetsialisti juurde, kui nõustaja mõnele küsimusele süvitsi vastata ei oska. Traditsiooniliselt nõustab teenindussuunalis juba mitmendat aastat ka linna hea partner Eesti Korteriühistute Liit.

Linnaosavalitsused korraldavad regulaarselt nõupäevi ühistutele olulistel teemadel ning sügiseti korraldab linn juba traditsiooniks saanud elamumajanduskonverentsi,

kus lahatakse erinevaid ühistute toimimist mõjutavaid teemasid. Korteriomanike teadmiste täiendamiseks jätkuvad samuti eesti- ja venekeelsed tasuta arenguseminarid ja koolitused.

Ühistus on palju korteriomanike tahtest ja huvist panustada omandi ja ühistu arengusse. Tähtis on ka omavaheline usaldus. Korteriomanikud ja ühistujuhid tunnevad puudust lepitavast vahemehest, kes aitaks pooltel ühist

arusaama kujundada ja probleeme lahendada. Siin tulebki korteriomanikele appi linn.



Eha Võrk
abilinnapea

Giidiga jalutuskäigud Kesklinna asumites

Veerenni (13.09)

Kohtume Uue Maailma haljakul kell 15:00.

Sibulaküla (20.09)

Kohtume Islandi väljakul kell 15:00.

Kassisaba (27.09)

Kohtume Falgi pargis kell 15:00.

Osalemine on tasuta!

 Kesklinn



PLANEERINGUD

Järvevana tee 5 ja 5a kinnistute ning lähiala detailplaneeringu eelnõu avalik väljapanek

Tallinna Kesklinna Valitsus ja Tallinna Linnaplaneerimise Amet avalikustavad ajavahemikul 24.08-22.09.2020 Järvevana tee 5 ja 5a kinnistute ja lähiala detailplaneeringu eelnõu.

Detailplaneeringu koostamine algatati Tallinna Linnaplaneerimise tegevusega 22.06.2016 korraldusega nr 1114-k. Tallinna Kesklinna linnaosas asuva planeeritava maa-ala suurus on 1,14 ha. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on muuta kinnistute piire ning määrata ehitusõigus maapinnast kuni 40 meetri kõrguse ärihoone ja kuni 3-korruselise parkimismaja ehitami-

seks ning kruntide kasutamistingimused.

Detailplaneeringus on ette nähtud hoone projekteerimisel aluseks võtta Kadarik Tüür Arhitektid OÜ eskis „Kivi maja”, mis on kõlgnematest hoonetest kõrgem hoone, mõjub omalaadse maamärgina ning mille kujundusel on kontseptuaalne seos piirkonna legendidega.

Detailplaneeringus tehakse ettepanek muuta planeeritava alal Tallinna Linnavolikogu 11.01.2001 määrusega nr 3 kehtestatud „Tallinna üldplaneeringu” kohane eriotstarbelise ala juhtotstarve planeeritava ala ulatuses ettevõtluse segahoonekasutusalaks.

Detailplaneeringu eelnõu ja selle lisamaterjalidega on või-

malik tutvuda Tallinna planeeringute registri veebiaadressil <https://tpr.tallinn.ee/> detailplaneeringu nr DP041120 juurest rubriigist „Dokumentid” (dokumentide nägemiseks peab ID-kaardiga sisse logima).

Samuti saab materjalidega tutvuda ajavahemikul 24.08-22.09.2020 tööpäeviti Tallinna Kesklinna Valitsuses Nunne 18 hoovimaja toas nr 32. Soovitame materjalidega tutvuda elektroonilise kanali kaudu.

Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada, on õigus esitada menetlevale haldusorganile eelnõu või taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Uued tuuled kortermajade terviklikus korrastamises

Taas on hoo sisse saanud kortermajade korrastamine, milleks on avatud ka SA KredEx toetusvoor.

Sellel aastal on lisandunud võimalus saada KredExilt renoveerimislaenu nendel korteriühistutel, kel pangast laenu saada on raske ehk kellele kinnisvara madala hinna tõttu laenu ei anta. Samuti juhul, kui pangast saadud laenu tingimused on samal põhjusel ebamõistlikud. Eesmärk on, et kõik kortermajade elanikud igal pool Eestis saaksid toetust kasutada ja hooneid korrastada.

Peale erakorralise rekonstrueerimistoetuse on peagi võimalik toetust saada hoonete korrastamise **uudenduslikele projektidele**, nagu tehases eeltoodetud soojustuselementidega korrastatud kortermaja. Tallinnas on sel-

line projekt Mustamäe linnaosas Akadeemia tee 5 tehnikakooli ühiselamu (pildil). KredExi innovatsiooniprojekti toetusega on võimalik korrastada tüüpprojekti järgi ehitatud korterelamuid, mida on peaaegu kõigis Tallinna linnaosades. Toetusmäär on igal pool 50%. Oluline on korteriühistu valmisolek uuenduslikuks lähenemiseks. Lahendus on tõenäoliselt tavalisemadest kallim, kuid kogu kortermaja uuendamine on palju kiirem ning valminud lahendused kvaliteetsed ja kestvad.

Tehases toodetud eelsoojustuselemente ilmastik ei mõjuta. Lisaks paigaldatakse tehases soojustuse sisse ka soojustagastusega õhuhuhtuse tarbeks õhukanalid ja uued, väikese soojuskaoga aknad. Sõlmed ja ühendused valmivad tehase siseruumides

kontrollitult ja kvaliteetselt. Valmis elemendid tõstetakse moodulhaaval kortermaja seinale. Paigaldus on kiire ja segab elanikke vähe. Kõige häirivamaks kujuneb vanade akende eemaldamine ja sellest tingitud siseviimistlus.

Kuna tegemist on uudendusliku projektiga, siis KredEx võtab enda kanda avaliku konkursi ehitaja ja projekteerija valikuks ning osaleb ka koordineerivas rollis. Korteriühistule jääb vaid elanike veenmine ja julgus liikuda uuel suunal. Lisaks on toetuse suurus 50%, tavalise tervikliku uuendamise puhul aga Tallinnas vaid 30%. Avatud toetusvoor detailseid tingimusi saab lugeda KredExi kodulehelt.

Tallinna Energiaagentuur



Uus kergliiklustee

Juuli lõpus algas Filtri teed Kadrioru ja Ülemiste ühisterminaliga ühendava kergliiklustee ehitus.

Umbes kahe kilomeetri pikkune teelõik aitab kujundada terviklikumat kergliiklusteede võrgustikku Keskkonnas ja Lasnamäel. Tehnika tn ja

Filtri tee ühendatakse Kadrioru ja Ülemiste ühisterminaliga Odra, Konstantin Tüürpu, Jüri Vilmsi ja Vesivärava tn kergliiklustee kaudu. Projekti teises etapis rajatakse sild koos vaateplatvormiga Gonsiori ja Majaka tn ühendamiseks.

Tee-ehituse tellija on kesk-

konna- ja kommunaalamet. Ehitustööd lepingulise maksumusega 694 140 eurot teeb Tallinna Teede AS. Valmimistähtaeg on novembris. Projekti rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi meetmest „Linnapiirkondade jätkusuutlik areng“.

Kadrioru parki tuuakse tulevik!

26. augustil kell 15–20 toimub Kadrioru kunstimuuseumi alumises aias väljanäitus, kus on võimalik tutvuda uut moodi transpordivahenditega, ka isejuhtivate sõidukitega.

Kohal on palju põnevaid masinaid, mis kasutavad uusimaid tehnoloogilisi lahendusi ja aitavad nõnda linna-keskkonnas kaasa liikuvuse parandamisele. Näitusel saab lähemalt vaadata isejuhtivaid busse Navya ja Iseauto, elektrisõidukeid Volkswagenilt, BMW-lt ja teistelt tootjatelt. Samuti toob TalTech kohale

Retro EV ehk vanad siseõlemismootoriga autod, mis on muudetud isejuhtivateks elektrisõidukiteks.

Näitusel toimub tõuke- ja tugevõimurataste võistlus. Tuul on esimene ja ainus elektritõuke- ja tugevõimurataste tootja Eestis. Nende tõuke- ja tugevõimurataste üle 90% on taaskäideldavad ning 42% kasutatud komponentidest taaskasutatavad.

Teadushimulisi avastajaid tervitab legendaarne leiutaja Aare Baumer, kelle juhtimisel toimub elamus ja põnevust pakkuv teadusteater. Näitus lõpetab ansambel Traffic.

Kogu üritus on tasuta. Näitus on osa suurejoonelisest kahepäevasest üritusest „Autonoomse transpordi tulevik Läänemere regioonis“, mida korraldab linna transpordiamet koos Helsingi Metropolia ametikõrgkooli ja TalTechiga.

Ürituse raames peetakse peale näituse Kadrioru parkis ka kõrgetasemeline konverents 27. augustil PROTO Avastustehases. Konverentsil kohtuvad poliitika kujundajad uudeid tehnoloogiasid rakendavate autotööstuse esindajatega.



Akadeemia tee 5 uuendamise tehases eeltoodetud elementidega. Foto: A. Vabamägi

Pealinnas katsetati biogaasibusse

Juuli algusnädalal jõudis Tallinna ja hakkas siin proovisõite tegema kaks esimest biometaanil sõitvat bussi.

Kuu jooksul lisandus veel kümme konda gaasibussi. Viimaste aastate suurima keskkonnahoidliku uuendusega algas uus ajastu Tallinna ühis- ja transpordis, märgib Tallinna Linnatranspordi AS juhatuse liige Otto Popel. Kui uued sõidukid vastavad kõikidele nõudmistele, siis jäävad need prooviperioodi lõpul Tallinna.

Novembriks tahetakse asendada juba sada kõige vanemat ühissõidukit uute surugaasil sõitvate bussidega. Lähiaastatel jäävad senistest bussidest sõitma veel vaid uue, saastanormidele vastavad bussid. Uute sõidukite kasutegur keskkonnasäästlikkuse kõrval on ka kokkuhoid remondi- ja ülalpidamiskuludel.

TLT AS nõukogu esimehe Andrei Novikovi sõnul on see oluline samm, täitmaks mi-

tut eesmärki. „Ühelt poolt on strateegiline eesmärk asendada aastaks 2025 kõik tänased diiselbussid keskkonnasõbraliku ja kaasaegse alternatiiviga, millel on standardvarustuses nii konditsioneer kui ka näiteks USB-pistikud ja turvakaamerad. Kindlasti on see samm oluline ka Tallinna pürgimisel rohelise pealinna tiitlile. Me tahame, et pealinn ühistransport oleks veelgi mugavam ja turvalisem reisirajaks,“ ütles Novikov.

Kesklinna parkides patrullib kuu aega turvafirma

Kesklinna valitsus sõlmis lepingu turvafirmaga USS Security, kes sellest nädalast kuni septembri keskpaigani patrullib lisaks politseile meie linnaosa parkides ja haljasaladel.

„Suvi on kulgenud päris rahulikult ja turvaliselt, varasematel aastatel probleeme põhjustanud kambad ei ole korrariikumistega silma jäänud. Loodame, et samasuguseks kujunevad ka suve viimased nädalad. Samas oleme valmis selleks, et kooliaasta saabudes tulevad noored tagasi linna, hakkavad rohkem kogunema ja tegutsema.“

Et ennetada võimalikke pahategusid ja ini-

mes lihtsalt distsiplineerida, otsustasime jätkata eelmiste suvede praktikat ja kasutada kriitilisemal ajal turvateenust,“ selgitas Kesklinna vanema kohusetäitja Anu Aus.

Põhja politseiprefektuuri Kesklinna jaoskonna juhi Kaido Saarniidi sõnul võivad inimesed Keskkonnas liikudes tunda end turvaliselt. „Parkides toime pandud korrariikumised on märgatavalt vähenenud. Seda suuresti tänu heale koostööle linnaosavalitsuse, noorsootöötajate ja noortekeskusega, kellega oleme leidnud noortele alternatiivseid lahendusi vaba aja sisustamiseks,“ ütles Saarniit.



KULTUUR

KULTUURIÖÖ
29. august 2020

Kontserdid Ekskursioonid
Näitused Lasteprogramm Töötoad

tallinn.ee/kultuuriöö
f /kultuuriöö

Tallinna Kultuuriamet



Ooperilavade täht esineb Tallinnas

XVI Tallinna kammermuusika festivali peaesineja on maailmakuulus ooperitähed Camilla Nylund.

22.–29. augustini toimuva festivali teema on tänavu „Põhjala perspektiivid“ ning kuulata saab seitset temaatilist kontserti tippmuusikute esituses.

Peaesinejana tuleb 28. augustil Eesti publiku ette esimest korda sopran Camilla Nylund, kes esineb galakontserdil Jaani kirikus koos festivali kammerorkestriga.

Festivali avakontsert GRANDE toimub 22. augustil Mustpeade maja Valges saalis, kus esinevad viuldajad Anna-Liisa Bezrodny ja Maano Männi, violamängija Andres Kaljuste, tšellistid Jan-Erik Gustafsson (Rootsi) ja Vladimir Reshetko (Venemaa/Soomes), kontrabasist Pontus Grans (Soomes), klarnetist Toomas Vavilov, fagotimängija Peeter Sarapuu, metsasarvemängija Kreete Perandi ja pianist Sten Lassmann.

Festivali korraldab Muusikute fond PLMF.



FESTIVAL „TALLINNA TORNID“ – 10!

26.–29. augustini toimival muusikafestivalil ühendab Corelli Music linna ajaloo ja tornitüüpide muusikaliste tippudega.

Lisaks piletitega kontsertidele 26. augustil Katariina kirikus, 27. augustil Kellerteatris ja 28. augustil Rootsi-Mihkli kirikus, pakub festival ka tasuta kontserte:

laupäeval, 29. augustil kell 16 astuvad koostöös Tallinna Kultuuriööga Harjumäe välilaval

üles Raivo Tafenau (saksofon) ja Ramuel Tafenau (trummid);

samal päeval kl 18 Raekoja platsil esinevad Rita Ray (vokaal), Artis Boriss (klahvpillid), Kristen Kütner (kitarr), Jasper Alamaa (bass) ja Ott Adamson (trummid).

Rohkem infot internetis: www.corelli.ee ja www.facebook.com/corellimusic.



Vene Teatri hooaeg algab esietendustega

Vene Teatri 73. hooaeg algab 5. septembril suurejoonelise muusikalavastusega „Minu veetlev leedi“, mille peaosades mängivad Elina Nechayeva (Eliza Doolittle) ja Aleksandr Ivaškevits (professor Higgins).

Bernhard Shaw' näidendi „Pygmalion“ ja Gabriel Pascali samanimelise filmi ainetel loodud muusikal töötab Vene Teatris kujuneda tõeliseks publikumagnetiks. Kõik septembrikuu etendused on tänaseks välja müüdnud. Tallinnas 5. septembril toimuva esietendusega tähistatakse ühtlasi Aleksandr Ivaškevitsi 60. juubelisünnipäeva.

Septembris on lisaks muusikalile ees ootamas veel kaks

esietendust. 10. septembril jõuab vaatajate ette Mihhail Durnenkovi „Utopia“, millele toob väikeses saalis lavale Eesti teatri üks edukaim ja säravaim loominguiline tandem Karl Laumets (lavastaja) ning Kristjan Suits (kunstnik ja valguskunstnik).

25. septembril esietendub aga suures saalis krimikomöödia „8 armastavat naist“. Seda Robert Tomas' lugu on Eesti teatrites mitmel korral edukalt mängitud. Praegu on sama näidend ka Rakvere Teatri mängukavas. Vene Teatris pakub oma lavastaja-versiooni välja Tatjana Kosmõnina. Lavalugu töötab tulla kerge, hoogne ja elurõõmus, hoolimata dramaatilisest elu-

sündmusest, mis peategelased kokku toob.

Septembris jõuab pärast pausi taas lavale romantiline komöödia „Viimane korrus“, kus peaosid mängivad Elina Purde (külasena) ja Aleksandr Ivaškevits. Publik näeb etendust 10. ja 26. septembril.

Uue hooaja alguses on teatrisse oodatud ka lapsed. 17. septembril on mängukavas särav ja vaatamänguline lavastus „Muinasjutt tsaar Saltaanist“ (pildil). See kaasahaarav lavalugu Puškini samanimelise muinasjutu põhjal sobib vaatamiseks nii lastele kui ka nende vanematele.

Loomulikult on ka lasteetendustel sünkroontõlge eesti keelde.



Tanja Muravskaja näitusetöö.

Intrigeeriv näitus

Põhjala Tehase 5. angaaris (Marati 5) on 30. augustini avatud näitus „ida ots(as)?“ / „east end(s)?“ / „край Востоку?“.

Kunstnikud Marko Mäetamm, Flo Kasearu, Alexei Gordin, Madlen Hirtentreu, Sandra Kosorotova, Tanja Muravskaja, Evi Pärn ja Tanel Rander esindavad Eesti kunsti eri põlvkondi. Nende ühisnäi-

tus vaatab värske pilguga üle ja küsib, millised on ida-eurooplaste identiteediga seonduvad sotsiaalpsühholoogilised kogemused. Kunstnikud esitlevad oma töid erinevates meediumites, luues sel keerulisel teemal võimaluse avatud aruteluks.

Mida tähendab olla riik, mis geograafiliselt paikneb ja mida määratletakse Põh-

ja- ja Ida-Euroopana? Kuidas kujundavad Eesti identiteeti sisemised ja välised ootused? Millal suudame vastata Lääne-Euroopa majanduslikele, sotsiaalsetele arengustandarditele või on meil tahtejõudu leida oma tee?

Näituse kuraator on Maria Helen Känd. Avatud iga päev kl 12–18. 19. augusti õhtul kl 18 toimub performance.

AVASTUSRETK: Kas Oleviste kirikust leiti keskaegne portaal?

Oleviste on Tallinna suurim keskaegne kirik, mida mainiti esimest korda 1267. aastal. Keskajast on seal peale müüride, koorivõlvide ja portaali-de säilinud vähe. Põhjus linna kõrgeima ehitise teravatipuline tornikiiver (124 m), mis on äikest ligi tõmmanud ja mitmele põlengule alguse pannud. Viimane suurem tulekahju oli 1820, misjärel kirik taastati. Vana lõunakabel lammutati ja ehitati uus. Selle seinast leiti nüüd restaureerimise käigus keskaegse portaali detailid.

Keskaegse kiriku ehituslugu
Kiriku esimene ehitusetaap valmis teadaolevalt 1330. aastate algul. 1352 on mainitud kiriku juurde kuulunud Püha Laurentsiuse kabelit, mis asus oletatavalt praeguse lõunakabeli kohal, ja 1404. aastal Püha Maarja kabelit, mille asukoht pole teada. Algkiriku juurde kuuluvat torni mainiti 1364. Kirik rekonstrueeriti põhjalikult 15. sajandil, mil see sai põhijoontes tänini püsinud mahu ja hiliskeskaegse ilme.

1425. aasta paiku valmis avar mitmetahulise väliskuju ja tähtvõlvidega kooriruum. 1436 alustati Oleviste kiriku pikihoone rekonstrueerimist kõr-

gema kesklööviga basiilikaks. Osaliselt lammutati pikihoone, kabelid ja tornikehand. Kirik sai 1450. aastaks Tallinna kõrgeima kesklöövi (31 m) ja torni (ca 125 m), muutus pindalalt ja mahult palju suuremaks. 15. sajandi lõpus valmis tähtvõlviga kaetud lõunakabel.

Viimane lisandus tehti 1512–1521, mil kooriruumi lõunaküljel valmis Bremeni (Maarja) kabel. Erinevalt ülejäänud kirikust, mis ehitati kohalike meistrite juhtimisel, kutsuti Bremeni kabeli rajamiseks arhitektid Münsterist. Kui kiriku põhikehand viimistleti krohviga, siis Vestfaali meistrite käekirja iseloomustab tahutud raidkividest fassaad paekivist ehisdetailidega. Bremeni kabeli idaküljele rajati selle ehitamist toetanud Tallinna raehärra ja kaupmehe Hans Pawelsi kenotaaf.

Põlengud ja häving

1625. aastal oli esimene pikselöögist alguse saanud põleng, mis hävitas kiriku sisustuse ja tornikiivri, kuid nähtavasti säilisid siis veel kiriku võlvid. Tornikiiver taastati 1651. aastaks. Väiksemad äikesest põhjustatud tulekahjud olid teadaolevalt aastatel 1693, 1698, 1700, 1707, 1719 ja 1736. Põhjalikult laastas

kiriku 1820. aasta tulekahju, mis sai alguse äikesetorni ajal 16. juunil. Tornikiivri puitkonstruktsioon kaotas püsivuse paari tunniga ja kukkus üle Laia tänava, purustades ja süüdates põlema kiriku vastas paiknenud keskaegsed hooned. Katteta jäänud tornikehand muutus korstnaks ja hävitas hommi-kuks kogu kiriku. Kahjutuld takistas ümbritsevale kvartalile levimast tugev vihmasead.

Kirikus hävisid barokne, 1768–1771 valminud orel ja 17. sajandi teisel poolel kirikule kingitud suured tornikellad. Pärast tulekahju koguti kokku hulk sulanud kellapronksi, oreli ja kroonlühtrite messingit, katuseplekkidest jäänud vaske, tina, tsinki jm materjali. Juba sama aasta sügisel valmisid esimesed kiriku taastamise joonised. Eesmärk oli taastada pühakoda põlemiseelset kujul ilma kõrge tornikiivrit, sest rahalised võimalused olid väga piiratud.

1825 külastas Tallinna Vene tsaar Aleksander I ja käis ka Oleviste varemetes. Talle tutvustati kiriku taastamise jooniseid ja maksumuse arvestust. Tsaar määras taastamistöödeks 364 147 paberrubla, kuid tema peatse surma tõttu raha eraldamine viibis. Järglase Nikolai I lauale jõudis 1827. aastal Tallinna insenerikomando uus projekt, mille alusel eraldati 499 624 paberrubla tingimusele, et see kulutatakse ära kuue aasta jooksul ja et kukk kirikutornis asendatakse ristiga.

Taastamisel valmis uus lõunakabel

Friedrich Ludwig von Maydelli kavandite järgi alustati kiriku taastamist 1828. Vihmast rikutud kesklööv ja Maarja kabeli võlvid lammutati, kooriruumi 1425. aastal valminud võlvid säilisid. Lõunakabel oli nii halvast seisukorras, et tuli täielikult lammutada ning ehitati veidi suuremana keldrist alates uuesti üles.

Tänapäeval on lõunakabelil kaunis paekivist teravkaarne portaal, mis sarnaneb teiste Tallinna keskaegsete kirikute ja kaupmehemajade portaalidega. Sarnaselt Oleviste kiriku peaportaaliga on see tehtud Lasnamäe paest. (Kiriku uued raidraamidega aknad valmistati 1829–1830 Ungru paest ning uus altar ja kantsel tahuti Orgita paekivist.) Põlengujärgsetel joonistustelt on näha, et lõunakabeli portaal säilis. Tõenäoliselt võeti see uues kabelis taaskasutusele ja on tänini säilinud. Uue osana lisati portaalile vaid graniidist sokkel, mis võis olla lagunenu või taheti portaal muuta senisest kõrgemaks.

Tänavu juulis alanud lõunakabeli fassaadide restaureerimisel ei olnud ehitusuuringuid esialgu plaanis, sest oli teada, et tegemist on 19. sajandi ehitusjärguga. Fassaadide halva seisukorra tõttu tuli vana krohv osaliselt eemaldada ja paljastus paekivist seinapind. Lõunakabeli portaali kõrval leiti aga kõigepealt maapinnast 1,7 m kõrgusel tellistega täidetud avad. Oletati, et tegemist on tellingu-



Oleviste kiriku varemed 1825. C. S. Waltheri litograafia. Eesti kunstimuuseumi kogust

te jaoks jätud aukudega, mis pärast tellistega täideti. Et hüpoteesi kontrollida, eemaldati krohv samal kõrgusel ka teisel pool portaali. Seal leiti samuti tellistega täidetud augud, kuid üllatuslikult oli aukude vahel kolm profileeritud raidkivi.

Avastuse võimalik selgitus

Tegemist on tõenäoliselt keskaegsete teravkaarsete portaalile kuuluvate raidkividega, mida on kasutatud müüritäiteks. Eriti hea teeb need kivil säilinud värv. Esialgu olid vanalinna portaaliid, aknad ja muud raiddetailid mitmevärvilised, kuid ilmastik on aastasadade jooksul värvid hävitanud. Ainus säilinud värviline portaal on Vana

turg 6 asuval hoonel, kuid see pandi sinna alles 1980. aastatel, kui keldrist leitud tükid kokku sobitati. Raidkivist kaunistuste fragmente on vanalinnas hoonefassaadide restaureerimisel omajagu leitud ja eksponeeritud või nende põhjal raidaknaid taastatud. Värvilisi raidkive on aga leitud väga harva, viimati näiteks Lai 13 müüride avamisel.

Et nüüd leitud raidkividel on säilinud värve, asus portaal tõenäoliselt siseruumis. Kõige tõenäolisemalt oli see Oleviste kiriku mõni portaal, mis hävis suurpõlengus 1820. Kiriku välisfassaadil on kaks portaali. Laia tänava poolne valmis arvatavasti 1430.–1440. aastatel, kui

pikihoone külge ei ehitatud veel lõunakabelit, kuid lõunaküljele tehti sissepääs kirikuaia. Kuna leitud raidkivide profiil on väga sarnane peaportaalile, siis võib leid pärineda keskaegsest lõunaportaalist. See muutus pärast lõunakabeli ehitamist sisseportaaliks, mistõttu ka värvid säilisid. Sellest portaalist jäi suurpõlengus alles vaid mõni osa, nii et taastada seda endises kohas ei saanud.

Eero Kangor

kunsti ajaloolane



Lõunakabeli seinast leitud raidkivide asukoht. Foto: Eero Kangor



Raidkivil säilinud värve ja mustreid. Foto: Joe Joosep

Tallinna troll 55

55 aastat tagasi alustanud üheksast trolliliinist neli toimib Tallinnas tänini.

Kuigi trolliliine hakati kavandama juba 1940. aastate teises pooles, avati esimene alles 1965. aastal Mustamäe ja Kaubamaja marsruudil.

22 aastaga rajati üheksa trolliliini, millest siiani toimib sarnastel marsruutidel veel neli. Ülejäänud viis on asendatud bussiliinidega. Üle poole sajandi reisijaid teenindanud trollid, mida rahvasuus on kutsutud sarvedega bussideks, muutuvad aga lähitulevikus elektribussideks.

Tallinna Linnatranspordi AS juhatuse liikme Otto Popeli sõnul on elektribussid nüüdisliikluses efektiivsemad. „Täna pole elektrijõul sõitvatel bussidel enam sarvi tarvis. See lisab liinitoimimisele paindlikkust ning tagab reisijatele sõidukindlust,“ nentis Popel. „Troll sõltub elektriliinidest. Elektribuss on aga n-õ sõltumatu ehk saab mugavamalt läbi pääseda ka juhul, kui tavalini juures on takistus, näiteks



Aasta 1965, troll ZIU-5 ja buss LAZ-695.

avarii või kui liin on ilmastiku tõttu katkenud.”

Sel aastal algab ettevõttele uus ajastu: juba suve lõpul jõuavad Tallinna uued biometaanil sõitvad gaasibussid ning nende saabumisega läheb pealinna ühistransport üle keskkonnahoidlikele kütustele. Eesmärk on juba 2025. aastaks täielikult loobuda diisel-

bussidest. Sel aastal jõuavad liinile sada gaasibussi ja lähitulevikus on pealinnas vähemalt 350 bussi, mis sõidavad biometaanil.

Üle poole tuhande busi kõrval on endiselt liinil 50 trollibussi, mis sõidavad liinidel 1, 3, 4 ja 5. Uusi trolle ei ole plaanis rohkem soetada.

TEATED



Palju õnne!

105

Erna Asu

100

Erika-Lydia Ande

99

Jaanus-Ferdinand Romandi

98

Elfriide Kallas

95

Pavel Raud
Lilian Osolin
Glafira Eremeeva
Alfred Kõmmos
Evdokia Makeeva
Aino Pulk
Stella Seen

94

Viktoria Kulabuhova
Jaan Tamm
Reet Kalmet
Liidia Mardiste
Vallija Purgina
Karin Ivang
Õie Süsi
Anatoli Vanatski
Helmut Anis

93

Peeter-Philipp Prost
Asta Tuberk
Lille Koska
Mall Tomberg
Valentina Krasnikova
Salme Jugaste
Hilja Sõerd
Ludmilla Peganova
Ingeborg Trofimova
Liivi Orgmets
Õiela Jegerson
Vilma Keer
Hilda Ramat
Olga Vladimirova

92

Einike Ader
Evi Herkel
Aare Põder
Ülo Klein
Helgi Koord
Kalju Pidar
Asta Riismann
Virve Laev
Helju Kalamees
Anna Ogneva

Lea Haitov
Olga Põder
Nadežda Orgmets
August Laksberg
Marianna Trumm

91

Vaike Einlo
Lehti Merilo
Juta Sauga
Ludmilla Sergejeva
Emma Komarova
Vaike Seier
Lii Jaanus-Pruļjan
Evi Raup
Ants Viro
Endel Perlestik
Eevi Kuusk
Klavdiya Verbitskaya
Anna Terekhova
Harald Põldemaa
Zinaida Bogdanova
Silvia Esimäe
Ellen Reimets
Alexey Lazarev
Meedi Kurbas
Harri Kivilo
Valve Pindus

90

Jelena Moroz
Paul Martin
Heldur Harak
Kalju Luik
Valve Sirak
Olga Šimkevits
Ita Märtin
Eda Mürsepp
Vaike Niinepuu
Tamara Sidorova
Adi Metsis
Elfriede Haab
Kuno-Aleksander Grüns-
tamm
Hilda Lillemaa
Imbi Lind
Kiira Subi
Lilian Kosenkranius
Tatjana Poljakova

85

Valentina Savina
Laine Randma
Aita Kuuskmann
Sulev Pohlak
Nikolay Bulychev
Tatjana Latõrtseva
Liudmila Tšugunova
Kaarel Orviku

Lehte Vainamäe
Zinaida Kaukver
Meta Artjuškina
Vivi-Helin Sõmermaa
Silvia Piiraja
Eeva-Luule Rumma
Mall Põder
Advig Kiris
Leida Silajeva
Maret Suurorg
Villar Aron
Linda Piirsalu
Leo Valter
Irja Aamisepp
Paul-Ilmar Raudsepp
Harriet-Jenni Virves
Tiitu Olm

80

Eduard Tikhonov
Ellen Kotkas
Viivi-Ilve Rom
Aavo Vakker
Ljubov Senina
Ljudmilla Komarova
Malle Lootus
Vello Jäätes
Leif Rafael Lindberg
Elli Uiboaid
Anatoli Senin
Alexander Yuriev
Siiri Tammeraja
Valentina Yurusova
Valeri Vaisberg
Tamara Vasilieva
Ott Raun
Maria Potapenko
Antonina Budza
Tõnu Kull
Sirje Liblik
Kalju Garden
Tõnu Kruus
Arvo Randlaid
Kanni Sotsilovski
Virve Tivar
Leonard Järv
Alina Krasnova
Arvo Aaviste
Andres Elbrecht
Helgi Sikkar
Alexey Chaplygin
Arkadi Refes
Seyran Mamedov
Jüri Tombak
Linda Kont
Asta Härm
Vladimir Berezchnoy
Azija Kamalova

*Kui te ei soovi oma sünnipäeva avaldamist Kesklinna Sõnumites, siis palume sellest kirjalikult teatada aadressil Kesklinna Sõnumid, Nunne 18, Tallinn 15058 või e-kirjaga kesklinnasonumid@tallinnlv.ee

SOTSIAALKESKUS ON TAAS AVATUD

Kesklinna sotsiaalkeskus tegi pärast koroonast ja suvepuhkustest tingitud pausi augusti algul jälle ukse lahti.

Esialgu on avatud söögisaal ja mäluhäiretega eakate päevahoid. Söögisaali lubatakse korrada kuni kümme inimest, kes on end enne registreerinud. Seda saab teha telefonil 646 6123 eelmisel tööpäeval kella 10-13. Helistajale antakse teada kellaag, millal ta võib lõunale tulla. Süüa saab nii kohapeal kui ka osta toit koju kaasa keskuse pakutavate ühekordsete nõudega.

Huviringe ja üritusi augustis sotsiaalkeskuses veel ei toimu. Pesu palume pesemiseks tuua kohale kell 9.30-10.30. Juuksur, maniküür ja pediküür: 645 9029.

Uusi kliente ootab mäluhäiretega eakate päevahoid Raua 1, info telefonil 5345 5026.



KODULINNA MAJA ANNAB TEADA



Tavaliselt alustame oma hooaega septembris ja lõpetame juunis, vahepeale mahutame suve ja siis tegeleb ilmselt igaüks omapäi oma asjadega. Sel aastal on kõik ju üsna sassis ja nii meiegi ettevõtmistes väikesed nihked siia-sinapoolse. Mõndagi kevadeks plaanitud on jäänud sügise peale ja esimesel võimalusel anname teada kindlad kuupäevad.

Päris kindel on, et terveks sügistalveks planeeritud **õppetubade ja meistrikodade teine tutvustuspäev on laupäeval, 22. augustil**. Alustab Aino Jakobi siidimaaliga, Maimu Johanson õpetab tegema näpunukke, Kaie Pärn klaasmosaiiki, Rovshan Nur tutvustab aserbaidžaan rahvuskunsti - vaibapunumist, Külli Viil põimevaipade kudumist ja Anshiel Ho seletab lähemalt, kuidas teha koomikseid. Igasse meistrikotta oli eelregistreerimine, aga kui keegi alles nüüd sellest teada saab, siis tuleb tal kiiresti tegutseda - 21. augusti lõunaks vaatame üle, kui palju huvilisi end kirja pannud on ja seejärel otsustame, kas laupäeval teha meistrikoda.

Tavakohaselt on septembrikuu esimesel laupäeval „**Helisev linnamüür VIII**”. Tuleta meelde: see on suur ettevõtmine, mis pakub muusikat, koreograafiat ja ajaloost rääkimist igas linnamüüri tornis ja väravas - kokku 37 kohas mitmesaja osalejaga. Seetõttu tunnustame ausalt, et ei julgenud riskida, sest nõutavat hajutamist ei saa keskaegsetel kitsastel tornitreppidel kindlasti järgida. Asendasime siis varasema suure programmi tagasihoidlikuma variandiga: alustame kell 12 Nunnadetaguse torni ees Tornide väljakul Tallinna Muusikakooli bigbändiga ja lõpetame kell 18 Kodulinna majas Helin-Mari Arderi lauludega. Mis vahepeal toimub, võib vaadata Facebookist alates 17. augustist.

„**Väärtuse**” sarjas on lähiajal plaanis käia kahel korral Patareis. 16. augustil juba tutvustas Artur Ümar seal hiljaeagu toimunud arheoloogilisi kaevamisi ja 13. septembril selgitab Urmas Sõõrumaa oma plaane kogu kompleksi kasutuselevõtuks.

Kevadel ära jäänud Oliver Orro juhitud käik kunstiakadeemiat ümbritseva kvartaliga tutvumiseks on 4. oktoobril. Kõikidele „Väärtuse” ettevõtmistele on kohustuslik eelregistreerida Kodulinna majas.

Linnamüürile saab Nunnatorni kaudu minna augusti lõpuni iga päev kell 11-18, septembrist alates neljapäeviti enam ei saa.

Millised näitused meie majas parasjagu on ja mida põnevat veel lähiajal näha ja teha saab, seda võite alati küsida telefonilt 644 9867. Teie kõnelele vastatakse kella 12-18.

Tiina Mägi

HOPNERI MAJA sügishooaeg 2020

Kursused ja loengud:

- Loengusari „**Taimeabi ihule ja hingele**”
taimetark ja apteeker Maret Makko loengud / alates 9. sept.
- Hopneri Maja Senioride Ülikool** /alates 9. sept.
- Lastevanemate kool** „Ta käib alles lasteaias”, 4 loengut,
erinevad lektorid / alates 10. sept.
- Jüri Kuuskemaa loengud** „Tallinna Pühakojad” / alates 10. sept.
- Käsitöökursus** „Ise tehtud, ilusake”. 3-osaline kursus mütsi kudumise, helkuri ning nahast käevõru valmistamise töötoaga / alates 17. sept.
- Ukulele koolitus täiskasvanutele** „Sel aastal üllatan Jõuluvana” / alates 28. sept.
- Looduskosmeetika õpitoad** / alates sept.
- Patsipunumise õpituba**, punutised iseendale / alates sept.
- Vanade Tantsude Klubi** / alates sept.

Venekeelsed kursused ja loengud:

- Lastevanemate kool** / alates 7. sept.
- Hopneri Maja Senioride ülikool** / alates 9. sept.
- Ajalookursus** „Tallinna ajalugu: Taani kuningast kuni Eesti presidendini” / alates 15. okt.
- Loengud** Tallinna Vene Kultuurikoolis /alates okt.

Veel:

23. septembril kell 19.00
SEPO SEEMANI MONOETENDUS
„Eesti mees ja tema naine”

Registreerimine:
info@hopnerimaja.eu • tel 6455 321
www.hopnerimaja.eu

Hopneri majas jätkuvad loengusarjad

Mõndagi kevadel pooleli jäänud tahetakse sügisel jätkata, kui olukord vähegi lubab. Nii ka loenguid Hopneri majas, mis on jälle kavas alates septembrist. Loodetavasti võimaldab sügis huvilistel omandada uusi teadmisi-oskusi.

Loengusarjas lasteaiaste vanematele „Ta käib alles lasteaias” räägivad oma ala parimad lapse arendamise, kasvatamise ja talle kaasteeliseks olemise teemadel. Kõik loengud algavad kell 18, kestavad 1,5 tundi ning aega on ka küsimusteks ja vestluseks.

N, 10.09 „Lapse psühhoosuaalne areng” – pereterapeut ja seksuaalnõustaja Pille Kütt;

N, 17.09 „Lapsed ja uni” – psühholoog ja unenõustaja Kene Vernik;

N, 1.10 „Väikelaps ja ekraanid: mida vanem peaks kindlasti teadma?” – psühholoog ja pereterapeut Meelike Saar-na;

T, 6.10 „Kui laps on teistsugune” – autismikooli looja, nõustaja ja terapeut Ivica Mägi.

Taimetarga ja apteekri Maret Makko loengusari „Taimelabi ihule ja hingele” annab teadmisi ravimtaimedest –

mida korjata kevadel ja suvel, kuidas kuivatada ja säilitada, millal ja kuidas kasutada. Loengud on kolmapäeviti algusega kell 18:

9.09 Kevadine organismi- ja maksapuhastamine;
16.09 Kevadised rohelised vitamiinirikkad ravimtaimed ja salatid;

23.09 Nuhtlus või õnnistus aias: naat, harilik kirikakar, põdrakanep ja orashein;

30.09 Kevadised ravimtaimed: vereurmarohi, varsakabi, sinilill, vesihein, harilik kopsurohi, harilik kalmus, varemerohi;

7.10 Toomingate ja sookailu õitsemise aeg.

Jüri Kuuskemaa loengusari „Tallinna pühakojad” viib jalutuskäigule kahte kirikusse:

N, 10.09 kell 17.30 Rootsi-Mihkli kirik (Rüütli 9);

N, 24.09 kell 17.30 Jaani seegi kirik (Tartu mnt 16a).

Kõigi loengusarjade ühe loengu hind on 15 eurot ja pääsme saab soetada Fienta.com.

Info: www.hopnerimaja.eu, info@hopnerimaja.eu, tel 641 0022.

Saksa vabatahtlik nautis poolaastat Südamekeses

Lasteaed Südameke on mitu aastat teinud koostööd Euroopa Solidaarsuskorpuse programmiga. Jaanuarist tuli meile Saksamaalt vabatahtlikuna tööle sãrasilmne ja imeliste lokaidega Nadja Günther.

Eestis soovis Nadja töötada lastega ja õppida eesti keelt. Kõigi võimalike projektide seast valis ta oma vabatahtliku teenistuse kohaks just Tallinna kesklinna lasteaias Südameke. Teda paelus meie maja kakskeelsus, erirühmade töö, looduslik keskkond ja haridusrobotid.

Nadja sõnul jäävad talle meie juures lastega veedetud ajast eriti meelde uisutamine Tondiraba jäähallis, riigikogu külastus, vastlapäev vabaõhumuuseumis. Talle meeldisid samuti lasteaias korraldatud üritused, kus osalesid nii väikesed kui ka suured südamekesed.

Vabatahtlikuna tõi Nadja meie lasteaeda juurde arusaamist teisest kultuurist ja keelest. Ta õpetas lastele suhtlemist ja tegutsemist koos inimestega, kelle keelt ei mõista; oli toeks õpetegevustes ja hea kolleeg lasteaias personalile. Kevadel, kui kehtestati eriolukord, ei istunud Nadja käed rüpes. Ta tegi kodus vahvaid meisterdamisvideosid, mida jagasime Südamekeses Facebooki lehel ja kodulehel. Kui ilm ja eriolukord lubas, aitas Nadja õpetajatel ellu viia üht ammust unistust: muuta lasteaias õuealal asuvad paviljonid toredateks mängumajadeks ja õpetegevusi toetavateks kohtadeks.



Eesti keele õppimisel oli Nadja tubli – ta õppis keelt suuresti iseseisvalt, sest eriolukord seadis omad piirid. Nüüdseks saab ta juba paljustki aru ja oskab lihtsamaid mõtteid eesti keeles edastada.

Nadja on pärit väikesest Saksalinnast nimega Schemmerhofen. Tallinn on talle suurlinn ja ta on nautinud siin elamist. Võimalusel on Nadja tutvunud nii meie linna vaatamisväärsustega kui ka Eesti kaunita paikadega. Tulevikus soovib ta külastada Tallinna koos perekonna ja sõpradega, et neile tutvustada meie linna ja lasteaeda, kus ta töötas.

Lasteaias Südameke ja Eestis veedetud aja võtab Nadja kokku nii: „Põnev – alati toimub midagi ja kunagi ei ole igav!”

Soovime Nadjale ilusat kojujõudmist ning ootame alati külla!

Mirjam Saia ja Janika Oleinikova

lasteaias Südameke õpetajad

MTÜ Põlvkondade Maja

kutsus külla puudega lapsi ja noorukeid ning nende vanemaid!

Ootame teid **19. ja 26. augustil kell 14–16**

Karjamaa 18 (Põhja-Tallinn), et tutvustada hooajal 2020/2021 osutatavaid teenuseid puuetega lastele, noortele ja täiskasvanutele.

Palun andke osalemissoovist teada meiliaadressil info@pkmaja.ee.

Täpsustav info telefonil **5349 5644** ja kodulehel www.pkmaja.ee.

Õigusnõustamine jätkub

Augusti lõpuni saab tasuta õigusabi E–R kl 9–17:

✓ telefonidel 631 3002, 644 9501 või 631 4466;

✓ e-posti teel ejl@juristideliit.ee

✓ Skype'is [krista.paal@juristideliit.ee](https://www.skype.com/join/krista.paal@juristideliit.ee)

Septembris teatame edasise nõustamise kohta

Paitav	Hobuse liikumisviis	Sõoma (Ingl k)	Fluor	Odini tapja
Tallinna valvur			Tänav Tallinnas	
Norra kahevõistluskuulsus		Naisenimi Värvikas Kadrioru elanik		Tukastus
Poetess				
Naljasõna				
Lahke		... Diesel		
1000 kg	Naisenimi Edev	... Eller		
Vesinik	Sidesõna	Spoorid	Supilinna tänav OM-korraldaja	Neti-aadress Kurivaim
				Kaalium Linn Ungaris
				Mürgitu madu
Küngas keset Tallinna				Briti Jaan
Apteeker Melchiorist kirjutaja				Kõrbe-elanik
Vesinik	Muusika-stiil Veelalune radar			Kallistaja Panso alias
Voodi		Lahing I ilmasojas Metsatõllu album		Arseen Saksa k artikkel
Rivi		Monstrum Arvuti-klahv		Tesla Järel- liide
Guinea domeen		Asulatüüp Enne lõunat		Krossi- auto Hellitus- nimelõpp
Asum Tallinnas				Sigudik Ehk
Haava jälg		Hitleri arhitekt		

Eelmise ristsõna õige vastus oli OLID ALLES AJAD. Õige vastuse saatnute seast pälvis auhinna **Ranal Saron**. Palume järgmise nädala jooksul tulla auhinmale järele Kesklinna valitsusse Nunne 18. Siinse ristsõna õigeid vastuseid ootame **kuni 28. augustini** samal aadressil või e-kirjaga kesklinnasonumid@tallinnlv.ee. Taas läheb loosi auhind!

MAALILAAGER VANALINNAS

7–9 aastastele lastele
18.–20. august kell 12.00–17.00

10–12 aastastele lastele
25.–27. august kell 12.00–17.00

Maalilaagri eesmärk on luua ja õppida kunsti õues. Märgata ümbritsevat ilu ja püüda seda omal moel jäädvustada. Liigume linnaruumis ringi ning kavas on külastada ka näituseid, et tutvuda erinevate kunstnike omapärase stiiliga.

Juhendaja Belliisi Seenemaa

10 last grupis
Hind 60€
(sisaldab töövahendeid ja sooja lõunasööki)

Pääsmed müügil Fienta.com
Info: www.hopnerimaja.eu
katrin.valkna@hopnerimaja.eu
või tel 6410022



HOPNERI MAJA



REKLAAM

VEENILAIENDITE

RAVI al. EUR 65.—

saatekirjata ja järjekorrata

Registruuri tel. 669-08-06
www.vita.ee/bronKaardid ennustavad 24/7
Tel 900 1727
Vaata, kes on liinil: ennustus.ee

ABC Laenu

ABC Laenu OÜ / Lombard

- Laenu tagatise vastu
- Kulla ja hõbeda kokkuost
- KOMISJONIMÜÜK

www.abclaenu.ee
Tel 631 0190

Pakun
muruniitmise ja trimmerdamise
teenust kodus, ühistute ja äriühingute ümbruses.
Helista ja küsi lisa
5399 3595

**SIIN VÕIB
OLLA SINU
REKLAAM!**

kesklinnasonumid@tallinnlvee

Taas- iseseisvumispäeva KONTSEERT

20.08.
2020kell
14.00Harjumäel
Tasuta

20. Augusti väljakul

Esinevad orkester **Vanad sõbrad**, dirigent **Peeter Saan**
ning solistid **Nele-Liis Vaiksoo** ja **Lauri Liiv**Tallinna
Kultuuriamet

Hüüni ühislaulmine Harjumäel
20. augustil kell 23.03



Meditatiivne kontsert LILLE HÄÄL

KARL NIELER
fagott, 20 helisfääri
ja paljud teised pillid.



25. augustil kell 18.00 Hopneri Majas

Tänapäeval püüavad inimesed endasse koguda palju head, aga kahjuks unustavad paljud ära vaikuse, unustatakse olla lihtsalt tühi – nagu üks kõlakauss, mis saab alles tühjana kõlada. Tulge kontserdile ja laske oma hingel heliseda, tühjaks saada on hea!



Piletid 15€ Fientas ja Piletilevis

Väikesed kontserdid VANALINNAS

Kaasaegse soulmuusika artist

Anett Kulbin

Kitarril Johannes Laas

23. augustil kell 19.00
Toom-Rüütli 10 hoovis
(vihma korral Püha Katariina kirikus)



Publiku arv on piiratud!
Piletid 15€ müügil Fientas ja Piletilevis
www.hopnerimaja.eu



Tallinn vying for title of European Green Capital

Tallinn is making every effort to win the prestigious title of European Green Capital 2022. In order to do this, the city has a number of big steps still to take to outperform the other finalists: Torino in Italy and the French cities of Dijon and Grenoble.

The title of Green Capital is awarded by the European Commission to a city in which environmental management as a whole is planned and improved through a range of activities. The winning city receives a prize of €350,000 to kick-start new green projects. A total of 18 cities entered the race for the title of European Green Capital 2022. The winner from the four finalists will be announced in Lisbon this autumn.

Integrated development of the region plays an enormous role on the path to victory. The modernisation of waste

management is also very important.

Organised waste collection is to be implemented throughout the city centre starting from October. First and foremost this will involve providing opportunities to collect and dispose of waste according to type, thereby protecting the environment. Residents, apartment associations and entrepreneurs producing waste will be obliged to enter into a contract for waste collection with AS Tal-

linn Waste Centre (TWC) during September. TWC director Kertu Tiitso says: "Sorting waste at its source is beneficial to every resident and business owner because it costs them less to dispose of waste according to type. Plus with the rest of the world already sorting its waste, there's no other option for Tallinn when it's aspiring to win the title of European Green Capital."

Although the TWC already provides waste collection for the majority of the city centre,

the Old Town will be added as its latest area on 1 October. All residents of the Old Town (apartment associations) and entrepreneurs are obliged to sign a new contract for waste collection during September.

The TWC offers bins marked with specific stickers for three types of waste (biodegradable waste, paper/cardboard and mixed municipal waste and glass waste) for rental or purchase. The collection of bulky waste and leaves can also be ordered. The bins will not be emptied if they contain waste not intended for them and the client will be notified of this the following day, with half of the price still having to be paid.

For more information, go to the Tallinn Waste Centre website at www.tjt.ee or contact the centre by calling +372 609 6410 or e-mailing info@tallinnavedu.ee.

Contracts for waste collection can be entered into from 1 September.

There are three ways to do this:

- ✓ online at <https://tallinnavedu.ee/calculator/>
- ✓ at the TWC office (Suur-Sõjamäe 29a)
- ✓ at the Tallinn City Centre Government office (Nunne 18) from 14:00-17:00 on Mondays

HISTORY

Hosting the Olympics helped turn Tallinn into a big city



Before and after. Postimaja was constructed on Narva Highway in the place of a 100-year-old wooden building that was still being used as a kindergarten as late as 1970 or so.



Tallinn has lived through a number of construction booms over the years. The most recent one began following the restoration of independence in the 1990s and continues to this day, but the rapid urban development ahead of the Olympic Games preceded it and was also the last boom of the Soviet era.

This boom had started to develop in the mid-70s when Moscow was chosen as the host city of the 1980 Olympic Games, with Tallinn to host the sailing regatta. A national organising committee was formed immediately to direct and control related activities in all areas of life. At the head of the committee were Deputy Head of Government Arnold Green and Mayor of Tallinn Ivar Kallion. The organising committee itself formed 14 subcommittees in order to oversee tasks ranging from construction to medicine and from culture programmes to security.

In addition to a number of ministers and senior leaders from the Communist Party, Dmitri Bruns, the chief architect for Tallinn, was also a member of the 33-strong organising committee. He was able to channel the money that had been turned on in Moscow for the Olympics into the rapid development of the city of Tallinn. Not all of the new structures were di-

rectly linked to the Olympics.

"Information regarding preparations for the Sailing Regatta of the 1980 Moscow Olympic Games in Tallinn" dates back to 1977 and is marked "For official use only". This document features a timeline starting from 14 September 1971 when the Olympic Committee of the USSR reviewed the proposal to nominate Moscow as a host city for the Olympic Games. The timeline lists the preparations for the Olympics chronologically and names the key figures who visited Tallinn from East and West.

Ugly duckling no more

As recently as 45-50 years ago, the heart of Tallinn mostly comprised wooden buildings: the only high-rise was the Viru Hotel, completed in 1972. The city centre was densely packed with industrial companies that manufactured cables, cigarettes, handbags, flour, bread and more.

According to the timeline, the construction of the city's new TV tower commenced in April 1975. The shoreline fortification structures on Tallinn Bay and the Old City Marina yacht club began to be built in the earliest days of 1976, followed by "the construction of an 800-bed hotel" and a "sports complex in Pirita".

It is also revealed in the timeline that "the construc-

tion of a universal performance and sports hall began" and the cornerstone of the central post office was laid in autumn that year. Upon their completion, the buildings were named the V. I. Lenin Palace of Culture and Sports (later being renamed Linna-hall or 'city hall') and Postimaja or 'Post house', respectively. The latter has since become yet another commercial centre.

As such, it is fair to say that Tallinn benefitted from hosting the 1980 Olympics in at least two important ways. Firstly, the event wrote Tal-

linn into the history of world sports as the host of the Olympic Regatta. Secondly, it changed the appearance of the city centre and Pirita beyond recognition. 50 new buildings were constructed for the Olympics, and skillfully using the event for the benefit of the development of the city as a whole, a new airport terminal and a wider road between the city centre and Pirita were constructed, plus buildings in the Old Town were renovated quarter by quarter and more. It would be difficult to imagine Tallinn today without it all.

A new direction in autumn

There's a line in a children's poem that Estonians love to quote: "Everything is new in the month of September". This refers to the start of the school year, the new season for theatres, many institutions switching back to autumn time and more. We here in Tallinn City Centre Government are also heading into autumn with quite a bit that's new – take this page in English, for example.

This summer, in collaboration with the Ministry of the Interior, we launched a project to inform and engage new arrivals. As part of this project, information in a monthly district-based newsletter will now be published in English in addition to Estonian and Russian. We hope this helps newcomers adjust to life in our city a bit better and get involved in events here.

We've also set up a Facebook group called 'Tallinn City Centre for Expats'. Everybody whose home language is English or who uses it in Tallinn is welcome to join the group. This will help you stay informed of news regarding the city centre, take part in questionnaires on district-related topics, give us feedback on our projects and also ask questions and make suggestions on topics that are of interest to you.

Tallinn City Centre Government has appointed a project manager to deal specifically with the issue of new arrivals. She is the one you should turn to if any questions arise regarding the district you live in or integration in the city. You can contact her by e-mailing svetlana.stsur@tallinnlv.ee or calling +372 645 7208. Svetlana speaks English, Russian and Estonian.

Finally, a few words on why it was important to us to launch this project.

Statistics from the city centre's population register and residence registration data show that in 2019 alone approximately 2000 EU citizens and people with residence permits registered the city centre as their place of residence for the first time. Some of them are students, while others have moved here for work, bringing their family members with them, some possibly with the intention of remaining here permanently. The city centre district is currently home to more than 63,000 people, 4% of whom communicate in English. Their proportion is growing in our district.

They are the neighbours, colleagues and playmates we see every day. We want them to feel at home here!



Anu Aus

Acting Head of Tallinn City Centre

Historic walks in City Centre neighbourhoods

in English

Kassisaba 27 September

We will gather in Falgi Park at 15:00

Participation is free!

Kesklinn



What to do in the city

20 August

Celebrate the Day of Restoration of Independence by:

- ✓ attending a concert on Harjumägi Hill at 14:00 (free of charge)
- ✓ singing along to the national anthem of Estonia and popular folk songs on Harjumägi Hill at 23:00

29 August

The Night of Ancient Bonfires by the Russalka memorial

on Inglise beach at 20:00
With music by Vaiko Eplik, we will light bonfires and enjoy the wonderful views of Tallinn Bay and the city.
Don't forget to pack a picnic basket!

Tallinn Culture Night invites everyone to visit exhibitions, concerts and workshops and go on excursions on 29 August.

For more information, see tallinn.ee/kultuurioo.